

Bibliothèque nationale de France
Département de la reproduction

AVERTISSEMENT

Pour des raisons de conservation du document original, le recours à un microfilm a été privilégié pour réaliser cette reproduction. Le fichier qui vous est livré est donc en noir et blanc et non en couleurs.

En outre, si nous veillons à garantir la meilleure lisibilité possible, des défauts inhérents au microfilm peuvent subsister : défauts d'aspect et qualité des illustrations, notamment.

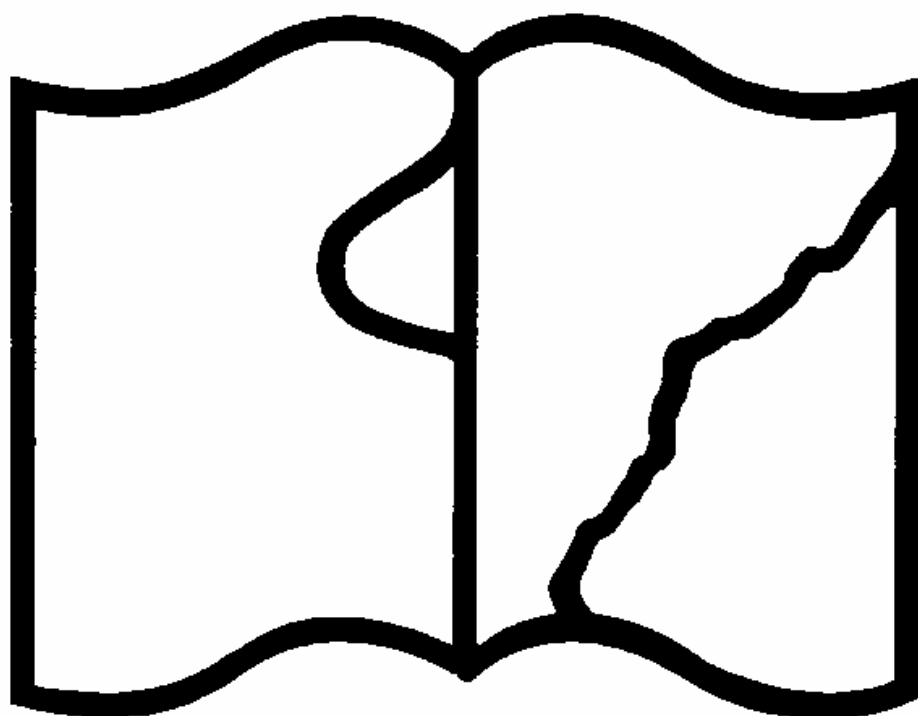
Nous vous remercions de votre compréhension.

NOTICE

Due to the preservation state of the original document, the use of a microfilm was favored to make this reproduction. Therefore, the delivered document is in black and white and not in color.

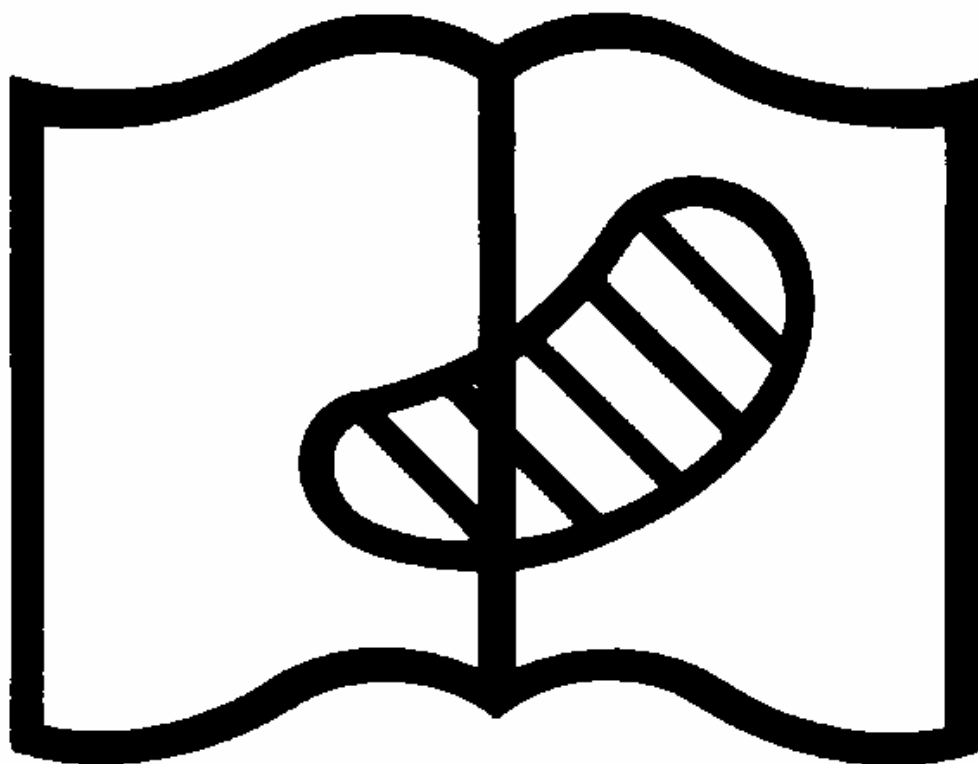
We ensure the readability of the text but some defects inherent to the microfilm may remain : defects in the appearance and quality of the illustration in particular.

We thank you for your understanding.

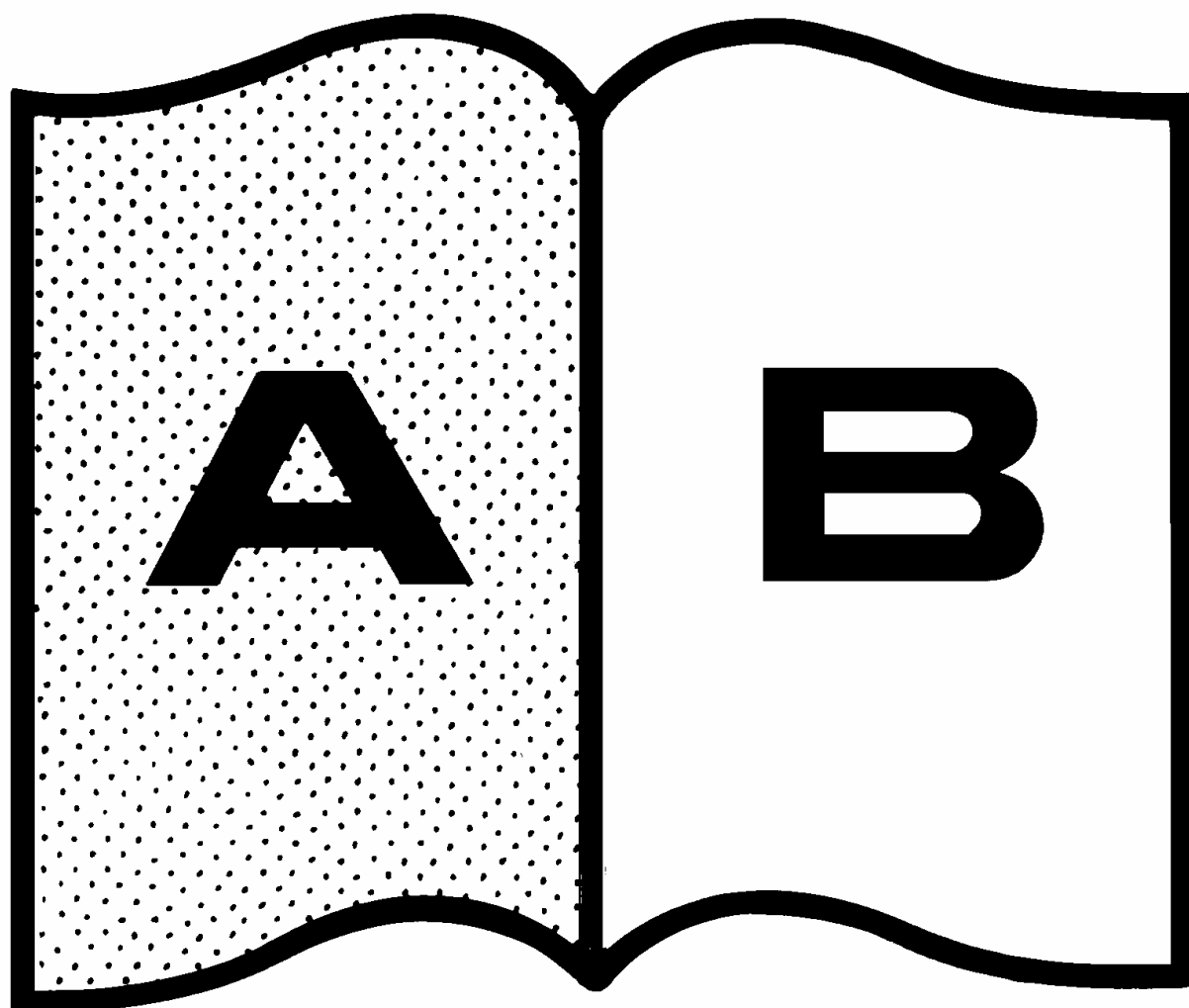
Texte détérioré — reliure défectueuse

NF Z 43-120-11

Original illisible

NF Z 43-120-10

Contraste insuffisant

NF Z 43-120-14

Y 2385
B.

Yc

8325

Y 2385
B.

Salmonij Macrini
IVLIODVNENSIS
Cubicularij Regij Epitome vite Do-
mini nostri IESV CHRISTI,

Ad MARGARITAM VALESIAM, Henrici Fran-
corum Regis sororem unicam.

Varia item poemata, & de sacra Regis vnctione, & de
eiusdem triumphali in urbem Lutetiam introitu.

PARISIIS,
Ex typographia Matthæi Dauidis, via amygdalina,
qua est e regione collegij Rhemensis,
ad veritatis insigne.

1 5 4 9.

Domino Ioanni Sacheto apud Indytas salino
canonico. Egidius Mauns

*Ad Margaritam Valesiam,
Henrici secundi Christianissimi Gal-
liarum Regis sororem vnicam.*

Exiles Elegos, promissa volumina, Virgo
Regia, dum limo, perpolioque tibi:
Aduenit tempus cui Quadragesima nomen,
Quo Genium fraudat concio Christi adum.
Sub cuius finem, flet Christi Ecclesia fatum,
Eiusdem arumnas & lachrymosa refert:
Quas nostra ille volens causa exantlauit, ut iram
Placaret patri victima grata suo.
Sanguinis & fusi largo nos fonte redemptos
A diro assereret demonis imperio.
Ergo incude noua dum fit, tornoque calenti,
Si non materia, at pondere maius opus:
Hoc tibi Mnemosynon vitae Vitalis IESV,
Hicce quater centum versibus explicui.
Quos, precor, accipias vultu, Patrona, sereno,
Et, Christi sancto concita amore, legas.
Floribus ornantur non ex Helicone, sed illis
Quos Euangelij fertilis hortus alit.
Galline inuenies ibi lac, non protulit vnquam
Tam letas messes aequore cincta Samos.

Salmonij Macrini

IVLIODVNENSIS

Cubicularij Regij Elegia, in qua Do-
mini nostri IESV CHRISTI vita stri-
ctim describitur.

Quem Deus oppressos densa ca-
ligine aueret
Clara Euangelij spar-
gere luce sui:
Et laesos culpa primi sanare
parentis,
Eximere à stygij serui-
tutis iugi:
Protinus in terras demisit ab axe ministrum
Aligerum ad Mariam, qui sua iussa ferat.
Hæc Patriarcharum vatūque ab origine ducta,
Longo sceptriferos ordine habebat auos.
Nec fastu tamen idcirco maiore tumebat
Turgidior grandi facta supercilio.
Exiguos habitans at enim summissa penates,
Quærebat manuum gnaua labore cibum.

Vitabat strepitum vicinis cognita paucis,
 Iuuit & in parua delituisse domo.
 Et lanam digitis tenuare, aut texere telas,
 Scripta Prophetarum voluere vel Veterum.
 Huic fuit ex regum clara quoque stirpe maritus,
 Synceris præstans moribus, arte faber.
 Sed quauis essent coniuncti lege iugali,
 Atque ambos festus conciliasset Hymen:
 Cura tamen sacrum fuit haud temerare pudorem,
 Perpetuaq; inerat virginitatis amor.
 Vir datus, ut castæ custos tantummodò nuptæ,
 Et comes assiduus gentium vbique foret.
 Seu magis ut partus mysteria sacra laterent,
 Mirificum sciret nec niger orcus opus.
 Integra quod Virgo tactusque ignara virilis,
 Vmbrante æthereo flamine conciperet.
 Ingreditur Mariæ tectæ Angelus alite lapsu,
 Splenduit insolita luce repente locus.
 Diuinum aura nitens latè spirauit odorem,
 Qualem purpureis lilia mixta rosis.
 Attonitam blando hinc affatur comiter ore,
 Aeterni saluæ plena fauore Dei:
 Qui tecum. Stupuit tali sermone puella,
 Quid velit, & secum cogitat, illa salus.
 Angelus huic iterum, ne perturbare timore,
 Maxima apud Dominum gratia parta tibi est.
 Concipies natum, pariensque vocabis I E S U M,
 Dicitur summi filius ille patris.

Dauidis sedem Dominus Deus offeret illi,
 Iusti regnabit Isacidaq; domo.
 Regni eius nec finis erit, nec terminus Vllus,
 Talia, ait Virgo, quæ fieri valeant?
 Nec cognosco virum, nec mens cognoscere posthac
 Perpetua optanti virginitate frui.
 Ille refert, in te veniet super halitus almus,
 Et tibi obumbrabit dius ab axe fauor.
 Ex te quod sanctum nascetur origine mira,
 Dicitur summi filius esse Dei.
 Helisabe cognata tua est, quæ debilis æuo,
 Ecce suo prægnans facta tamen senio.
 Mensis & hic illi sextus quæ effata fuisset,
 Vult quacunque, potest omnia quippe Deus.
 His dictis firmata, inquit pulcherrima Virgo,
 Ecce ancilla Dei, fiat ut ipse refers.
 Protinus æthereo tumuerunt viscera fœtu,
 Formauitque sacrum spiritus almus opus.
 Sicut apis, de flore thymi dum pabula libat,
 Fingat uti cellis dulcia mella sagax.
 Non ipsas agili tactu contaminat herbas,
 At remanet violis qui prius esset honor.
 Sic Vtero Mariæ mage puro è sanguine numen
 Artus effigiat Christe beate tuos.
 Virginitas tamen omnino illibata remansit,
 Prole noua læsus nec fuit ipse pudor.
 Fortunata parens nimium, cui contigit Vni,
 Expers concubitus ut sobole aucta foret.

His actis redit alipotens ad sydera Olympi,
 Caligenum adiungit sese hilarumque gregi.
 stellato strepuit felix Hymenaeus in axe,
 summo nupta foret quod pia Virgo Deo.
 Humanum quod lecta genus quæ iungeret astris,
 Prole polis terras conciliante noua.
 Cognatam posthac visit pulcherrima Nympha,
 Hæret ei custos fidus ubique loci.
 Ascensu superant montana cacumina, donec
 Venere ad iusti limina Zaccharia.
 Occurrens ibi annus Maria, latissima clamat,
 Vnde Dei huc veniat mater ut alma mei?
 O felix vna ante alias Virgo inclytæ matres,
 Tot bona congeßit cui pia credulitas!
 A volucri quacunque tibi sunt dicta ministro,
 Tempore sunt prorsum cuncta futura suo.
 Non fallere animi, nescit quia fallere Numen,
 Vox cuius verax, & rata pacta manent.
 Ex quo dicta salus mihi per te est auribus hausta,
 Audita & lingua blanda loquela tuæ:
 Ecce infans nostra qui delitet abditus aluo,
 Letitia exiliens gestyt insolita.
 Virginis afflata versans vis enthea mentem,
 Hymnifero fari granditer ore dedit.
 Et laudare Deum diuino carmine, cuius
 Munere tam raras fausta habuisset opes.
 Omnis posteritas, inquit, ventura nepotum
 Me, Domini propter munera, laude rehet.

Et me felicem dicet, cui contulit æther
 Ut sim indiuiduo sedere Virgo parens.
 Lata puerperij iam ventum ad gaudia sacri est,
 Aurea cum peperit paupere Nympha casa.
 Gratia Christe tibi, Mariæ qui Virginis aluo
 Editus, humanis artibus indueris:
 Nasceris in stabulo, præbent præsepia cunas,
 Panniculi viles membra tenella tegunt.
 Te grege pastores visum Venere relicto,
 Venere Eoo tres & ab orbe Magi.
 Poplite succiduo lati tria munera promunt,
 Aurum, thus, myrrham: regi, homini atque Deo.
 Heroes Berhlæa nouum ad magalia sydus
 Ducit, & ignotum luce ministrat iter.
 Ut tetigere locum, se fulgida stella repressit,
 Stramineamque supra constitit alta casam.
 Ii moniti in somnis alio sunt calle reuerfi,
 Ne caderent vafri regis in insidias.
 Ponis adhuc infans Samia præputia testa,
 Moriger ut patrijs legibus ipse fores.
 Hinc templo offerris prisco de more parentum,
 Gestarisque vlnis à Simeone sene:
 Cui sacer afflatus iusto promiserat, ipsum,
 Visurum extremos non prius esse dies:
 Quam Christum Domini cõplexu stringeret arcto, &
 Aeterna aspiceret dulce salutis opus.
 Ergo recens natum templum in sublime parentes
 Te tulerant, Domini lex uti sancta iubet.
 a. iij.

Caeleſti monitu Simeon ſe contulit illuc,
 Sperati latus cernat vt ora Dei.
 Cum te accepiſſet tremulas gauisus in Vlnas,
 Fatidico tales edidit ore ſonos.
 Dimittis famulum me nunc in pace cupita,
 Pollicitus fueras vt, Deus, ante mihi.
 Ecce ſalutare hæc viderunt lumina pignus,
 Oblatumque mea ſuſtinuere manus.
 Nam populis coram, claraque in luce paraſti,
 Promiſſi oblitus ne videare tui.
 Gentibus aſſulgens tenebras illuſtret vt atras,
 Iſraelitis gloria ſitq; p̄ys.
 Hæc poſtquam effatus, Mariam conuerſus ad ipſam,
 Praſagis illam Vocibus alloquitur.
 In triſtem hic poſitus multorum eſt, crede, ruinam,
 Hic etiam multis cauſa ſalutis erit.
 In ſignum breuiter cui plurima turba repugnet,
 Abnuat & verbis eius habere fidem.
 Proinde tuum mucro cor pertransibit acutus,
 Vt pateant tacito quæ latuere ſinu.
 Expromant liquidas & ſe manifeſta ſub auras
 Quæ fuerant imis abdita pectoribus.
 Vaticino hæc ſenior matri denuntiat ore,
 Eius dum natum brachia tenta fouent.
 Dein ſeui fugiens immania iuſſa tyranni,
 Aegypti terras cum genitrice petis.
 Tunc cadit Herodi puerorum innoxia turba,
 Dum ſolio excludi barbarus ille timet.

Stagnauit tellus roſco proluta cruore,
 Flet paſſim laceris crinibus orba parens.
 Heu caca ambitio, regnandi heu dira cupido,
 Audet cognatum quæ violare genus!
 Vincula nulla putat quæ ſanguinis eſſe propinqui,
 Menti auida poſtquam eſt inſinuata ſemel?
 Mutua Thebani currunt in vulnera fratres,
 Alter & alterius ſoſſus ab enſe cadit.
 Romulus inſcitur germani cade, quod olim
 Auſus erat muros tranſiliſſe Remus.
 Vt Nero ſecurus Latias tractaret habenas,
 Sauij in matris viſcera ſoſſa ſua.
 En ferus Herodes nati reſpergitur atro
 Sanguine, dum regnum conſtabilire putat.
 Talia cum patret dominandi inſana libido,
 Non trabeas Regum, non ego ſceptra velim.
 Cur miſer Herodes regem te, Chriſte, timebat
 Eſſe? polo florent non tua regna ſolo.
 An te erepturum mortalia ſceptra putemus,
 Regna alto ſoleas cum dare in axe tuis?
 Herode extincto diris vlticibus, ipſe
 In patriam Phario ruſus ab orbe rediſ.
 Doctorem in medio biſſenos circiter annos
 Natus, doctrina prodis operta tua.
 Exuperasque ſenes puer admirante ſenatu,
 Abſentem interea querit vterque parens.
 Ad Iordanis aquas triginta meſſibus actis
 Is, quò te liquido Prodromus amne lauet.

Illic baptismi primordia sancta fuere,
 Ad vitam indugredi quo sine nemo potest.
 Ore columbino tum spiritus adstitit almus,
 Inuolitans humeris, maxime Christe, tuis.
 Et tonitru natum genitor testatus honoro,
 In quo mi placui filius iste meus,
 Ipsum audite, inquit, nil non caeleste docebit,
 Aeternas ad opes ille magister erit.
 Inde vocas comites, bis sex sua retia relinquunt
 Acciti, extemplo teque sequuntur herum.
 Nuptia erant vico Galileæ paupere, lympham
 In vinum mutans, prima ea signa facis.
 Mox Euangelium Iudæa per oppida vulgas
 Impiger, & certam pandis ad astra viam.
 Multa obiter fiunt miracula, surdus & audit,
 Et loquitur mutus, cæci oculisque vident.
 Et qui priuatus fuerat vitalibus auris,
 Te rursum ad vitam præcipiente redit.
 Getuli citius pelagi metibor arenas,
 Nocturno niteant sidera quòtque polo:
 Dicere quàm possim quot persanaueris egros,
 Diuina incolumes reddideris que manu.
 Rerum harum genitori omnem concedis honorem,
 Legatum summi teque ais esse Dei.
 Nempe interpres eras nostra sub imagine verax,
 Natura humano dia sub ore fuit.
 Id manifestatum est prærupto in colle Taboris,
 Tres eius testes tuncque fuere rei.

Nam tua tum facies radijs par reddita Solis,
 Vestis & intactas est imitata niues.
 Elias, Moses sunt tecum in monte locuti,
 Petrus eo cupyt semper & esse loco.
 Quippe hilarem supero perfusus nectare mentem,
 Hausit ibi athereas ad breue delicias.
 Mensura hausturus pleni crateris easdem,
 Mens vbi corporeas liquerit exuuias.
 Concio haberetur per te cum crebra per vrbes,
 Iussaque cum sereres patris vbi que loci:
 Ipse loquebaris vi præditus immortalis,
 Ambrosiam explicuit lingua diserta phrasim.
 Consummata p̃ psalta tum dicta fuerunt,
 Qua de, Christe, tuo prompserrat eloquio.
 Verbum, inquit, Domini est omni preciosius auro,
 Et lapide, Eois quem legit Indus aquis.
 Illi Hyblæa sua cedunt dulcedine mella,
 Messe fit & florum qui redolente fauus.
 Quid iuuat huic igitur nugas præponere aniles,
 Frugibus & spretis pascere glande famem?
 Scuiat vt mundus, bacchentur cæde tyranni,
 Mansura æternum sunt rata verba Dei.
 Et, te teste, potes qui falli & fallere nunquam,
 Sermo tuus finem non habiturus erit.
 Sed viuax, stabilisque per omnia secla vigebit,
 Tellus ipsa licet transeat, atque polus.
 Inuidere tibi seniorum turba, reūmque
 Te, licet insontem, seditionis agunt.

Regni affectati, iudex quò promptior esset,
 Crimen & impingunt, & fora ad alta trahunt.
 Nanque tenebroso postquam remearat ab Orco
 Lazarus ipse, tua viuificatus ope:
 Prodigium inficias iri nec nobile posset,
 Vtpote cui testis ciuica turba foret:
 (Proxima Metropoli quòd erat Bethania parua,
 Lazarus & magnas diues habebat opes.
 Quòdque frequens procerum cœtus conuenerat illuc,
 Debita facturus funeris officia.
 Et solaturus Martham, Mariamque sorores
 Mœrentes chari fratris ob interitum)
 Consilium celeres incunt, secumque volunt
 Pontifices, quonam protererere modo.
 Quippe animos tua maiestas vrebatur eorum,
 Et caligabant solis ad intuitum.
 Illos tabificus transuersos liuor agebat,
 Te lita nec poterant pectora felle pati.
 Vnum ex discipulis modica mercede subornant,
 Vt domini fieret proditor ipse sui.
 Oscula libauit tibi se mentitus amicum,
 Quò tegeret diræ proditiōis opus.
 Pelle sub agnina latuit vulpecula fallax,
 Perfidia pœnas mox luitura graues.
 Nam dum desperat veniam se posse mereri,
 Arboris à trunco trise pependit onus.
 Quàm prius ast ires trunci sublimis ad aram,
 Et vitam humano pro genere exueres:

Miri argumentum dare Vis Christe optime amoris,
 Ac te discipulis exhibuisse tuis.
 Accipiens igitur panem benedicis, & inquis
 Omnibus, hoc corpus, sumite, nempe meum est.
 Hinc calicem accipiens pariter benedicis, & inquis,
 Hic sanguis, mundi qui datur in pretium,
 Quique effundendus pro multis, crimina terget,
 Pignus erit vobis, mnemosynonque mei.
 Alme Dei fili, nil te dare maius habebas,
 Tecum omnes Vno munere dantur opes.
 Monte ab oliuarum densis circumdatus armis
 Tecta Anna & Caipha vinctus iniqua subis.
 Multaque perpeffus tota conuitia nocte,
 Caderis ah colaphis, dum foret orta dies.
 Illic Pontificis seruus praeferuidus ira,
 Vtq; suo assentans gratificetur hero:
 Siccine Pontifici respondes, inquit, & ora
 Sauciat immiti trux reuerenda manu.
 Ora, serenantur magni quibus atria cali,
 Cernere Spirituum qua chorus axe cupit.
 Ter te nosse negat Petrus formidine caca,
 Quauis antè palam pulchra minatus erat.
 Quauis iactarat tenebrofi carceris Umbras
 Velle pati tecum, velle simulque mori.
 Vnius ancilla verbis perterritus heu te
 Abnegat, & crista prädita cantat auis.
 At tu conuersus periurum respicis, exit
 Ille foras, lachrymis & maduere gena.

Primo mane dehinc ad Pontij præsidis ades
 Duceris, accusant, falsaq; probra vomunt.
 Inuidia ille sciens insontem odioque grauari,
 Tetrarchæ Herodis mittit ad arbitrium.
 Qui mutum admirans, albo velauit amictu:
 Conueniens fuerat moribus ille color.
 Ut se falsum animi, & te Pontius esse reductum
 Nouit, agenda alia res (ait) ista via est.
 Ocys exuite hunc, seuis & cadite flagris
 Lictores, multo vulnere corpus hiet.
 Iussa obeunt, plagis laniant tua membra cruentis,
 Omnis ibi fuso sanguine terra rubet.
 Inde coronaris spinis, fluuiialis arundo
 Pro sceptro est, humeros coccina lena tegit.
 Lictores lacerum rident, regemque saluant,
 Curuato sunt qui procubuerunt genu.
 Non posset Solymos Præses cum flectere, cessit:
 Atque manus sumpta lauit ineptus aqua.
 Se putat innocuum damnato sanguine iusti,
 Tethyos haud illum lauerit unda vagæ.
 Haud tali eluitur labes tam noxia pacto,
 Authorem ad Stygias usque sequetur aquas.
 Delebunt nec eam taciturnæ obliuia Lethes,
 Manibus ah mæstis pœna perennis erit.
 Nam qui tam grauiter peccat, nisi pœnitet illum,
 Ultorem iusto sentiet igne Deum.
 Et nimium sero commissa piacula flebit,
 Proderit at misero tum lachrymare nihil.

Figendum ergo cruci Præses te tradit, I E S U.
 Inter latrones ut moriari duos.
 Hostia caelesti patri illa factus in ara,
 Humani generis morte piacula luis.
 Antè tamen patrem pro te mactantibus oras,
 Illis ignosci suppliciterque petis.
 Discipulo matrem commendas, atque vicissim
 Esse suum hunc natum ducat ut illa, iubes.
 Vestimenta necis sibi diuisere ministri,
 Atque super tunicam est alea iacta tuam.
 Artifici textu nam cum inconsutilis esset,
 Inter eos dirimi partibus haud potuit.
 Fel tibi turba nocens sitienti, & porgit acetum,
 Illa tibi extremo potio fine data est.
 Commendas animam valido clamore parenti,
 Mox inclinato vertice pronus obis.
 Luxerunt elementa tuam, Rex maxime, mortem,
 Turbaruntque suas mota dolore vices.
 Sol caput obscura mæstum ferrugine texit,
 In partes templi scissæque vela duas.
 Mouit terra, petra fissa, patuere sepulchra,
 Et surrexerunt corpora multa palam.
 Talia centurio spectans portenta Latinus,
 Nempe Dei, dixit, filius iste fuit.
 Attonitis multi plangentes pectora pugnis,
 Vindictam, hac noxa quam meruere, timent.
 Inde latus nudum tibi lancea militis hausit.
 Quo demanarunt vulnere sanguis, aqua.

Infelix Solyme, infelix Hebræa propago,
 Tempore non vllò vatibus aqua p̄ys:
 Hac digna hospitia, & sedes has ipsa parasti?
 Hac Regi exoluis pr̄mia Galicolum?
 Qui propter genus humanum delapsus Olympo,
 Mortalem terris induit effigiem?
 Hic gentem ipse tuam Pharijs eduxit ab oris,
 Impunè & pedibus per mare abire dedit.
 Marmoreum tibi strauit iter, pontumque diremit,
 Perdere discuperet cum te inimica manus.
 Idem etiam te caelesti dape pauit euntem
 Per deserta Arabum, per loca vasta siti.
 Huius ope hausisti dulcem de caute liquorem,
 Cum liquidi fontes, & procul vnda foret.
 Hic te posthabitis alijs longè omnibus vnam
 Assumens, cunctis gentibus antetulit:
 Elegitque alto meritis quam ferret Olympo,
 Muneribusque super tolleret astra suis.
 His meritum cumulas donis? hæc digna rependis?
 Auctori reddis pr̄mia ne ista Deo?
 Non datum voces, non te miracula rerum
 Vlla mouent visus ante peracta tuos?
 Cui scelerato vnquam tam detestanda parasti
 Supplicia, has p̄nas corpore quisve luit?
 Ferro illi palmae atque pedes terebrantur acuto;
 Depressum vallant spineaserta caput.
 Fel pro melle datum est, pro vino infundis acetum;
 Et pro caelesti tetra venena dape.

Perpeffus dira ista tua est tamen omnia causa,
 Quò tibi sternatur molle salutis iter.
 Iam resipisce igitur Solyme, commissa fatere,
 Crede agendum, Christo fidere perge, sat est.
 Spontè animam simul ac posuisti, ò rector Olympi,
 Infernos manes regna inamœna subis.
 Eripias vt eos tenuit quos carcer opacus,
 Assumas comites celsaq; ad astra tibi.
 Lurida tum primum micuere palatia Ditis,
 Demones insolito contremuere metu.
 Tertia lux superis vinum te reddidit oris,
 Et tumulo victor surgis & ipse tuo.
 Rescentem te discipuli, & videre loquentem,
 Nonnulli & quibus est te tetigisse datum.
 Nam nisi clauorum creuisset vulnera Thomas,
 Tardo incredulitas non minuenda fuit.
 Post quadraginta conscendis ad æthera lucas,
 Et summo ad dextram patris in axe sedes:
 Dum redeas iterum, iudex vt totius orbis
 Assignes vni pr̄mia cuique sua.
 Æthere ab excelsò Paracletum in corda tuorum
 Mittis, vt illustret, perdoctatque rudes.
 Instructi linguis diuersa ad climata mundi
 Leti abeunt, passim dogmata & alma scrunt.
 Salue æterne parens, saluè spes vnica rerum,
 Qui patris es sacro missus ad ima sinu:
 Virginis illibata vtero nec claudier horres,
 Humana sortis nec mala dura pati:

*Quem nos Androtheon Graio sermone Vocamus,
Cuique pias humili fundimus ore preces:
Participes obita facias nos mortis, & ipso
Sanguinis effusi largiter imbre laues.
Crimina nostra aequant numerum flauentis arenae,
Stellarumque poli quae regione micant.
Aequoream superans tua sed clementia arenam,
Stellarum & numerum, nescit habere modum.*

*IN DE HENRICI SECUNDI,
Gallorum Regis Christiani. Inceptione.*

R Hemorum accedens sacra Clodouei ad adem,
Lustrali ut supplex ablueretur aqua,
Est ratus insigni Superos gaudere paratu,
Vestibus auratis, diuitiisq; capi.
Remigius sed enim pastor dignissimus Urbis
Pectora, ait, potius querere munda Deum.
Et mage demissos animos, quam fercula pompa,
Ditior quam filo floricolore saga.
Armipotens paret monitis Clodouei amicis
Confestim, fastus regificosque premit.
Exiit & Vestes auro gemmisque grauatæ,
Nudaque purifica membra lauatur aqua.
Sed venerabilis foret ut baptisma, supernè
Ecce repens mittit chrisinata odora Deus,
Illum quo voluit, Francosque ex ordine Reges
Vngier, & sanctos gentibus esse suis.

*Adstirrit aethereo fragrans ampulla liquore,
Ara Remigius dum pia sacra facit.
Additur, ut sanent hoc chæradas vngvine tincti
Calituum macti talibus auspicijs.
Henricus ritum hunc post secula multa secutus,
Summissa Rhemos mente linendus adit.
Vertice & vnitriplex obstipo numen adorans,
Ut sint fausta sibi sacra peracta rogar.
Has Henrice preces à summo exaudiat axe, &
Det regnāturo cuncta secunda Deus.
Gallos inde tuos ut festa in pace gubernes,
Ac palmam (fuerit si quis) ab hoste feris.
Et tibi succedat post quina decennia natus
Franciscus, Regis nomine clarus aui.
Perque manus tradat sua sceptrā nepotibus æuum
In longum, duret seclaque multa domus.
Iudicij extremi donec mortalibus adsint
Tempora nulli hominum cognita, aperta Deo.
A calo veniens cum Christus luce corusca
Vni constituet premia cuique sua.
Et niueos fuscis agnos secernet ab hædis,
Læua his, dextra illis parte sedere dabit.
Hæc, Henrice, tibi & generi sint vota precamur
Prospera, & optatis annuat æthra piis.
Addimus iis, tecum coniūxque sororque senescant,
Incolumi hæc felix fratre, sed illa viro.
Augusti tibi prosperitas sit Caesaris, atque
Traiani (verbo hoc utar ut) optimitas.
b. ij.*

AD CATHARINAM REGINAM
Franciæ Christianiss.

O Medicum Regina decus, quæq; ordine longo
Calitis à Cosmi stemmata stirpe trahis:
Eos qui per fidis cum fratribus Urbes
Ibat, & agrotis sponte ferebat opem.
Corpora non tantum curans medicaminis Usu,
Ast animas Veri religionis Dei.
Nam sub persona medici monstrabat IESVM
Gentibus, esse docens surgeret Unde salus.
Falsorum idcirco cultore à Præsede Divum
Cæsus, Martyrij laurea fersa tulit.
Cumque suis rutilum conscendit fratribus axem,
Æternarum Ut opum præmia perciperent.
Hos sibi maiores Medicum præclara propago
Vendicat, his Divis annua sacra facit.
Tu verò, euexit quam tanti ad culmina regni,
Vxorem voluit Regis & esse, Deus:
Quam fecundavit sexus Vtriusque decora
Progenie, fieret ne Valesum orba domus:
Non tantum hos Divos Panchæi thuris odore,
Sacrorum ritu, muneribusque colis:
Exprimis at mores, & calle incedis eorum,
Promptam inopi plebi fersq; libenter opem.
Hoc est, crede mihi, regnare augustius, omnem
Quam lata Europen si ditione regas.
Fulgida Hydaspæis nec sunt diademata gemmis,
Nec manibus tanti sceptræ gerenda tuis:

Quam sancti mores, quam virtus inclita, per quam
Ad stellata poli regna paratur iter.
Non minus illustris materno est sanguis ab ortu,
Sceptraferis Ut qui nobilitatur auis.
Quos super armipotens Gothofredus præminet omnes
Ille, Urbem Solymam qui trabeatus habet.
Quippe salutifero madefactam sanguine terram
Cum raptor nullo iure teneret Arabs:
Heroum ecce manus pia coniuravit in arma,
A duro assereret regna Ut Hebræa iugo.
Duxit enim indignum si tu Sultane teneres
Ortu obitu domini rura sacrata Dei.
Ad Colchos quondam talis Pagasæa iuventus,
(Gloria, & hanc acer laudis agebat amor)
Et patriam & natos, charissima pignora, linquens
Vellera Ut aurigeræ fulua referret ouis:
Cyaneas cautes Argoa est ausa carina
Traicere, Ætæ Regis & ire domum.
Tunc Graios inter quantum præstabat Iason,
Tantus apud Gallos dux Gothofredus erat.
Exacto tandem sancta à tellure tyranno,
Regna oblata tibi cum Gothofrede forent:
Non tua ibi pateris diademate tempora cingi,
Regum Vbi Rex Christus spinea texta tulit.
Sed manibus iunctis supplex, & poplite flexo
Es Domini propter sacra sepulchra tui.
Hæc pietas Ducis, hæc laudata modestia in omni
Tempus ad hoc eius posteritate manet.
b. ij.

*Ipsa fidem facies Regina, eadēque genitrix
Regum, non ideo facta superba magis.
Aspicit omnituens à summo hæc Christus Olympo,
Tēque, tuūque genus præmia digna manent.
Gallia perpetuis à quo regnabitur annis,
Nec stirpis series interitura tua est.
Hæc mihi sopito, ne quis mendacia credat
Esse, tuæ gentis gloria Cōsmus ait.*

AD MARGARITAM VALESIAM
Regis sororem vnicam.

IN tenui natus re, Virgo regia, solor
Me tacitum, Musis exhilaroque meis.
Nam quoties paucos Versus suggessit Apollo,
Et vena fluxit diuitiore furor:
Principibus magnis par viuo, regno, triumpho:
Ter me hæc felicem conditione puto.
Circumstant nati dulces, & amabilis vxor,
Atque recens mecum carmina facta canunt.
Et cui non melli fuerit symphonia discors
Imparibus numeris, dissimilique sono?
Hisce potens opibus fateor sum, at cætera pauper,
Hanc vitam si fas ducere pauperiem.
Si linguam caussis acuissem intentus agendis,
Fortunas poteram multiplicare meas.
Sed fuerat tanti manare poetica mella,
Rerum ut hæc magnas ocia diuitias.

*Voluebāque animo, permultos esse potentes,
Quorum arcus grauibz vix caperentur opes:
At qui laudandum posset componere carmen,
Vnus vix nostro tempore & alter erat.
Ergo videbantur quæ cuilibet obuia tempfi,
Ardua quæ multis impiger arripui.
Sat scio non valdè me profecisse, sed hoc sum
Promeritus, Flacci simia ut ipse vocer.
Assequor id Momo non refragante, secundus
Dicar ut in lyricis esse poeta modis.
Præcipuè latos quæ pandit Gallia fines,
Nota vno tellus hæctenus Ausonio.
Illo turgebat magnus scriptore Garumna,
Notescat flauus me quoque vate Liger.*

DE REGIS ET REGINARVM
ingressu in vrbem Lutetiam.

PArhisiā cum Rex intravit Gallicus vrbem,
Inq. cataphracto sedit honoris equo:
Vicit Alexandri festos ea pompa triumphos,
Romulei egerunt quosque aliquando Duces.
Anteibant procures auro fulgentibus armis
Lecti omnes, equitum pone magister erat.
Inde sub vmbella, argento gemmisque decorus
Maiestate suos Rex speciēque premit.
Auricomus Titan ut cætera præterit astra,
Et phœnix alias Indicus inter aues.

b. iiij.

Regius à tergo sequitur pulchro ordine sanguis,
 In quo Vindocinus primus honore fuit.
 Mox reliqui sacra prognati ab origine Regum,
 Torquibus, auratis conspicuique sagis.
 Ast alacri plebes viuat Rex intonat ore,
 Ingressoque urbem prospera fata rogat.
 Hac summam serie Rex tandem incesit ad adem,
 Ante Deum flexo procubuitque genu.
 Cuius adorauit sincero pectore numen,
 Exposcens sophiam qua data regna regat.
 Auspiciis Salomon primis ita cernuus olim,
 Talia ab aetherea dona poposcit ope.
 Urbem at enim postquam Regina intrauit eandem,
 (Lux ea ab ingressu tertia Regis erat)
 Nulla aequè flexere oculos spectacula nostros,
 Atque magis grata detinuere mora:
 Quàm quæ & Reginam & Regis lectica sororem
 Aduerso positas dexit aperta loco.
 Nec mirabamur baccata monilia, gemmas,
 Picta nec auratis serica textilibus.
 Nec quam gestabant proceres prædiuitis urbis
 Umbellam pulchris conspicui in togulis.
 Regali neque matronas à sanguine claras,
 Ex auro pressit queis diadema caput.
 Sed Reginarum iubar immortale duarum,
 Quas currus niueis ipse vehebat equis.
 Sed consensum animi, sancti sed fœdus amoris,
 Qui nodo Herculeo firmus utranque ligat.

Altera Lucina quater antè experta laborem,
 Eximia Francas prole beauit opes.
 Altera Virginæ illibato flore pudoris,
 Expectat digni letitiam thalami.
 O felix lectica, sacram quam dicere thesam
 Non dubitem, geminas cum ferat ipsa Deas?
 Hanc ego ubi pompam conspexi, defluus imber
 Letitiæ ex oculis signa fuere mea.
 Elicuere mihi lachrymas nam gaudia largas,
 Spectarem te illo quòd residere gradu,
 Vnica magnanimi Francisci ò nata superstes,
 Nec potui patris non meminisse tui,
 Fratris & Henrici qui tunc, pulcherrima Nympha,
 Ostendit liquido quàm sibi chara fores:
 Te quia honorata iungi cum compare iussit,
 Gloria tantum non par ut, & æqua foret.
 Et cur diuideret, quas sic concordia nectit,
 Ut non esse duas velle recludat idem?
 Nimirum hæc adeò populus spectacula probauit,
 Maius ut in pompa duxerit esse nihil.
 Macta ambæ virtute pares, saluo illa fruatur,
 At tandem digno Nympha iugere viro.
 Deinde & percipias fructus quos illa, feratur
 Nupta diu, Franci tu Iouis esse soror.

AD ANNA MESTENSEM
 Principem Illustriss.

Nympha tua decus Italiae, Ferraria sacro
 Quam genitrix Regum semine fausta dedit:

Quippe tuus pater est auia deductus ab illa,
 Parthenopes pulchræ quæ sata Rege fuit.
 Editâ magnanimo Ludouico mater, & Anna est,
 Aurea qui Franci sceptrâ tulere soli.
 Vt taceam Estensis sublimia stemmata gentis,
 Regnantis lato quâ Padus amne fluit.
 Hac ex stirpe, viro teda coniungeris illi
 Tecum pene pares qui numerabit auos.
 Quippe eius genitor Sicularum à semine Regum est,
 Eius item matrem regia origo tulit.
 Viuite florentes concordî viuite nexu,
 Et fortunatam prole nouate domum.
 Atque ita progeniem Musis addicite, Vt antehac
 Te voluit teneram diâ Renata coli.
 Non te illi sat erat celsis natalibus ortam
 Esse, nisi ingenij dotibus aucta fores:
 Doctrinâque pia, qua sic efferris ad axem,
 Vt mortalis adhuc iam videare Dea.
 Fallor, an admissio tumuit iam semine Venter,
 Optatumque marem fertilis aluus alit?
 Cælo Musa beat, Vates Venusinus Vt inquit,
 Laudibus & dignos Musa perire vetat.
 Premia tanta manent te pulchram Heroida, tu lux
 Tu Latij, imò etiam triplicis orbis eris.
 Aonidum choreis, Charitum adscribèris & albo,
 Quarta quidem Charitum, sed decima Aonidū.
 Nec tibi certatim cessabunt plaudere Vates,
 Gallia quos genuit, diues & Italia.

Quos inter, quanuis minimus Salmonius, omni
 Versibus hisce suis te celebrabit ope.
 Ac post Reginam, Francisco & Margarin ortam,
 Tertia tu parua es cura futura lyra.

AD IO. MOREIVM CANONICVM
 Paris. à secretis Cardinalis Bellaj.

Voce tibi Morei Visne optimè tester aperta,
 Quid de te clausum pectore contineam?
 Tu mihi patronus percomis, amabilis hospes,
 Tu requies, Vita præsidiumque mea.
 Quo sine non possem finire negotia, quorum
 Perplexis laqueis irrequietus ago.
 Vrbis in hospitius quoniam si viuere cogar,
 Ante mea mensem dilapidentur opes.
 Socrate sim quanuis frugalior, atque Lycurgo,
 Pane atro viuam, & simplice fontis aqua:
 Nil superesse queat modicis ex censibus, horum
 Cauponum quod non glutiat improbitas.
 Constat enim magno domus, & detrita supellex,
 Atque locus pauci quo stabulentur equi.
 Tu non contentus Macrinum admittere tecto,
 Illum etiam tecum sæpe opulenter alis.
 Participasque tuæ mensæ communibus escis,
 Quæq; hauris eadem vis mihi vina dari.
 Quanquam expressa tuis ea sunt è vitibus, æquant
 Nempe Aurelia, quæ Belna & opima tulit.

An ne tua est bonitas doctos sic obuia in omnes,
 Ex iis ut nullum prorsus egere sinas?
 An (quod credibile est) Bellay t alia causa,
 Quod sim illi charus, exhibuisse iuuat?
 Siue Vtrunque magis? natura es quippe benigna,
 Magni omnes gratus Langiadaeque facis.
 Ergo ago quas possum propenso pectore grates,
 Acceptam refero sortis & huius opem.
 Mecenate minor censu tu forsan, & auro:
 Non ideo diues crederis esse minus.
 Nam si lata facit mens & contenta beatum,
 Nimirum hac, Morei, lege beatus eris.

AD FRANC. VALESIVM
 Galliae Delphinum.

Nate puer solij Francorum & nominis in spem,
 Admisso in calum sceptrum uti patre seras.
 Quod precor in seros Nelai Nestoris annos
 Esse, regas nos ut cum seniore senex.
 Felices populos magnus Plato censet, apud quos
 Imperitet Sophiae si quis amator erit:
 Aut si operam dederit Sophiae diademate cinctus,
 Quod melius populos, & data regna regat.
 Hac Franciscæ cati sententia dia Platonis
 Acre ad Socraticas sit tibi calcar opes.
 Quas teneri discas annis primoribus aui,
 Danesio rectas expediente vias:

Et iaciente tuae fundamina prima iuuenta,
 Indole quæ spondet grandia plausibili.
 Hoc pater Henricus cupit, & Catharina genitrix,
 Gensq; tua deinceps quæ ditionis erit.
 Exemplar tibi sit præstans auus ille paternus,
 Non abs re cuius nobile nomen habes.
 Cerne amitam baccis faciendam pluris Eois,
 Artibus ornatur hæc etiam ingenuis.
 Ante oculos statuens exempla domestica, discere
 Quæ decori Gallis sintq; futura tibi.

AD ANNAM MOMMORANTIVM
 Equitum Magistrum.

Fortè fatigatus calum dum vertice fulcit,
 Et numerosa poli sidera, magnus Atlas:
 Errantem Alciden Libycis conspexit in oris,
 Supplice & optatam voce poposcit opem.
 Iudicat oranti Alcides succurrere iustum,
 Pondus & oblata sustinuisse mora.
 Axem humero torquet pictum fulgentibus astris,
 Fertq; polos Vltrò quos aditurnus erat.
 Sic instaurata concessa per ocia vires,
 Translato vacuus fasce quieuit Atlas.
 Tu quoque militia celeberrimus Anna, domique,
 Inclutus armorum iuxta & honore togæ:
 Henricum ut nimio releues à pondere Regem:
 Frana per alternas & moderere vices:

Sponte immensa subis huius fastigia regni, &
 Admittis tanta prae graue molis onus.
 Commissum at lato sic dirigis aequore clauum,
 spernat ut iratas tuta phaselus aquas.
 Ut placidos intret victo discrimine portus,
 Rideat & flantes in statione notos.
 Quod fuit Atlanti Tyrinthius, AEsone nato
 Typhis, es Henrico belliger Anna tuo.

AD CATHARINAM
 Reginam Francorum.

O Felix Vteri, felix Regina mariti,
 Inculpati animi nec probitate minor.
 Et cui conueniat Catharina nobile nomen,
 Acta uti sit Vita puriter indicium.
 Te nostro elegit Deus auro ex omnibus Vnam,
 Vxor ut Henrici Regis honora fores.
 Et pareres isti felicia pignora regno,
 Thesaurum populus quæ vocet ipse suum.
 Quanta tibi tacitam titillant gaudia mentem,
 Quam frueris dulci conscia letitia:
 Primigenam natum cum spectas indole mira
 Virtutem, & primas discere litterulas?
 Cum Ludouicum etiam nutricis ab ubere versum
 In te oculos hilari flectere fronte suos?
 Cum tibi prateneris Isabella & Claudia labris
 Argutant, balbo murmure teque vocant?

Hos superi illesos seruent Vtrique parenti,
 Et columen gentis Celtidos esse velint.
 His ut fulturis stent aurea lilia longum,
 Trans Gangem his ducibus Gallus & arma ferat.
 Hoc dabitur, Vatem sua ni presagia fallant:
 Clara imitabuntur factaque patris, aui.

ON AENIA DE HIL. BELLAII
 Satrapæ regij obitu, Ad Ianum Bellaium
 Cardinalem eius fratrem.

Bellai Antistes quam Sequana permeat Urbis,
 Omnis & agnoscit Gallia Metropolim:
 Bellai roseo caput insignite galero,
 Qui propè mystarum summus habetur honor:
 Rapto fratre tibi, natu qui maximus esset,
 Dimidium sentis nonne abiisse tui?
 Francica quem quantumq; virum Respublica perdit?
 Taurini regio quo spoliata duce est?
 Eius ob interitum passim gens omnis ab ortu
 Solis, ad occasum Græca Latina gemit.
 Mirius addam aliquid, nemo tam barbarus vsquæ est,
 Cui tantum auditu cognitus ille foret:
 Fata eius qui non ferat immatura dolenter,
 Excipias Vnum si tamen Austriadem.
 Hunc fratris nam morte tui exultasse loquuntur,
 Augendi imperij spemque nouasse sui.
 Re vera fuerat votis contrarius vnus
 Cæsaris, Alpino quæ Padus amne fluit.

*Taurina quoniam gentis dux Langius, omnes
 Elusitq; artes eius, & insidias.
 Exploratores Variis regionibus illi
 Muneribus magnis quos cumulabat, erant.
 Nec subtile inuentum hostis, consulta nec Vlla
 Detegeret quæ non Langia sedulitas.
 Cæpta catus Cæsar quæ valde arcana putabat,
 Cura huius Francum non latuere Ducem.
 Taurinam quoties seruauit prouidus Urbem
 Cæsarianorum fraude nocente nihil?
 Præfecti quoties deprensus proditor astu
 Peruigilis, media supplicium Urbe luit?
 Milite præsidij subito bacchante tumultu
 Mox aderat, meritis vincula vt iniiceret.
 Custodes Urbis sæpe improuisus adibat,
 Hostis ne sineret fraudibus esse locum.
 Hac Virtute Viri Cæsar cum cerneret ansas
 Augendi demptas esse sibi imperij:
 Indignabatur, fortassis & oderat illum,
 Quem Voto obiectum crederet esse suo.
 A Ducis officio nunquam hic tamen absuit equi,
 Nec quicquã Austriades quod reprehendat habet.
 Quin puto, si quid inest humani, si quid honesti
 Austriada, fati indoluisset Viri.
 Magnus Alexander cæsum simul atque Darcium
 Cognati audiuit proditione sui:
 Protinus accelerat, sepeliri mandat & hostem,
 Regali & tumulo iusta superba facit.*

*Nec contentus eo, Bessum mox Marte subactum
 Vltor in erectam sustulit inde crucem.
 Antigonus Pyrrhi sectum caput horruit olim,
 Culpauit nati scuitiamque sui:
 Quod ducis eximij casu gauderet acerbo,
 Ferret honorificas nec pius inferias.
 Annibal, exemplar Pænæ feritatis, & illa
 Dux alioqui ingens fœdus vbique nota:
 Marcellum insidijs ad Nolæ mœnia cæsum
 Funerei solito donat honore rogi.
 Vt caput in Pharia Pompeij Iulius Aula
 Aspexit, lachrymæ mæsta per ora cadunt.
 Credibile est etiam, marmor nisi pectore gestet,
 Sit Libycæ Austriades ni genitura leæ:
 Si commendet eum clementia propria Regum,
 Qua Virtute ingens fertur, & esse pius:
 Ipsum morte tua gemuisse, ô maxime Langi,
 Orasse & requiem supplice voce tibi.
 Auditis ne Dæx surda quid conquerar aure?
 Aversa lachrymas despicitis ne meas?
 Vos quoque nimirum nimis hæc incommoda tangunt,
 Langius ex Vestris vatibus vnus erat.
 Vnus erat, choreæq; loco vel principe dignus,
 Scribendi, vt scitis, doctus vtrunque genus.
 Res complexus enim Francas sermone pedestri,
 Francisci longam Regis & historiam est.
 Et præsens quicquid bellorum sustinet atas,
 Eloquio Crispi proximus atque Titi.*

Sæpe etiam cecinit blanda testudine carmen,
 A curis quodocunque solutus erat.
 Floribus ornabant vernis quacunque canebat,
 Complebant & apes nectare diues opus.
 Illius in labris lepor & suadela sedebant,
 Verba loquebatur precipitata licet:
 Esset nonnunquam balbo perplexus & ore,
 Gratia at in verbis multa volubilibus.
 Historicus, vates, orator & arduus idem,
 (Quod monstrum in Galla nobilitate propè est)
 Iure merebatur dici cognomine phœnix,
 Elogio raro conueniente duci.
 Dedita nanque armis reliquas nihili aestimat arteis,
 Imò etiam ridet Gallica nobilitas.
 Phœbeos thyasos odit cane peius, & angue,
 Hac sua & imminui stemmata dote putat.
 Pauci iudicio nati meliore, coluntur
 Doctrina, sacris se sociantque choris,
 Francisci hortatu Regis, quo præside, Diuæ
 Vestrum iterum Franco floret in orbe decus.
 Eminuit sed enim præstans hos Langius inter,
 Auricomus Titan inter ut astra micat.
 Nec minus idcirco patriis fulgebat in armis,
 Pectore Nelides, Æacidæque manu.
 Primus in arma ruens ubi res deposceret ipsa,
 Discicere hostiles doctus & ense globos.
 Idem etiam officiis hominum genus omne colebat,
 Æra dabat plena munificisque manu.

Præcipue si quos armis excellere norat,
 Si Sophia, quauis arte vel ingenua.
 De vobis Nympha quererer, quod mortuus esset,
 Vestra ope qui semper viuere dignus erat,
 Perpetua donis necnon florere iuuenta,
 Ceu quondam pulcher Cypride dante Phaon:
 Orphea Tartareas video sed adisse tenebras,
 Huic quauis esset Calliopæa parens.
 Communisque Linum fati sensisse dolorem,
 Illi etiam quauis esset Apollo pater.
 Magnorum natos cum constet obisse Deorum,
 Vos decet inuidia hac exonerare, Dee.
 At facite ut merita bona per præconia laudis
 Nomen, & extincti fama perennis eat.
 Hoc siquidem dignis solæ donare potestis,
 Quos memor eloquium, chartæque laudat anus.
 Sed virtutum habita Langij ratione, quis vnquam
 Dignior aternæ vocis honore fuit?
 Me finxisse nihil, Bellai Iane, fidelis
 Gallia testis erit, testis & Italia.
 Quæq; Tago aurifero tellus Hispana superbit,
 Et quam præcipiti Rhenus inundat aqua.
 Addo & olorigero Thamesis quæ defluit amne,
 Inq; Caledonium labitur Oceanum.
 Has terras adiit frater tuus impiger omnes,
 Dum mandata cupit Regis obire sui.
 Quæ tellus tamen huic vino fuit antè nouerca,
 Huncq; exercuerat mille inimica modis:

Nunc, anima celi in sedem felice recepta,
Defuncto requiem præbet amica parens.

ILLVSTRISS. PRINCIPI
Cardinaliꝫ Ampliꝫ. Carolo Lotharingo.

PErstringunt oculos obiecti ut lumina solis,
Auricomis necnon obtenebrant radijs:
Maiestate tua sic, illustrissime Princeps,
Attoniti sensus obstupere mei.
Cum mihi in Henrici admissis conclauiæ Regis
Obuius, hosce refers comiter ore sonos.
Vnde venis Macrine, & adis cur rarius Aulam,
Præsentem quæ te non inimica videt?
Quæ mihi misisti gratissima scripta fuere,
Quippe fauens condas carmina si qua lego.
Nil facis ipse noui, & non vlla poemata tornas?
In nostras veniant ut voluenda manus?
Quicquid opis Macrine mea est, spe concipe certa,
Nulla à me frustra munera nanque petes.
His dictis erecti animi, furor entheus ima
Protinus afflauit pectora voce tua.
Voce tua, quæ tunc visa est mihi Apollinis instar,
Numine cum vates concitat ille suos.
Proin tibi polliceor posthac, Patrone, futurum,
Accipias ut ab hac carmina sæpe lyra.
Addictumque tibi videas seruire poetam
Ducentem in laudes plectra canora tuas.

Quam rerum pateat iam sentio lata tuarum
Area, quam nostris campus apertus equis.
sed superanda via, vrgendi calcaribus armi,
Consus inexperto dum faueas equiti.

AD IAC. BONGIVM LIBELL.
suppl. apud Reginam magistrum.

Quas tibi agam grates, vatum doctissime Bongii,
Gallica si condas, siue Latina magis?
Græcula seu potius lectis epigrammata verbis,
Sidonio quibus es non minor Antipatro?
Experior fido melius nihil esse sodale,
Qualis es, atque illo quem mihi iunxit amor.
Immeritum benefacta in me quot quantæque confers?
Me quam multi iugis obruis officijs?
Næ si Pactolus, si Lydius Hermus inaurer,
Si Cræsi superem, siq; Alyattis opes:
Non valeam condigna rependere, parq; referre,
Semper & inueniar debitor esse tuis.
At precor ut peragas quod cæptum insigniter abs te est,
Ne foneam & facias gaudia vana sinu.
Patrono superest ut vellas sapius aurem,
Imponas meritis & Colophona tuis.
Id tecum Ianus pariter curabit Olina,
Vnà isti collum subiicietque iugo.
At Mæcenate est facile impetrare volente,
Dum fiat monitis vestrum vtriusque memor.
c. ij.

Et faciat quæ iam propensa mente spondit,
 Pollicitis constans suetus in esse suis.
 Hærebis mihi visceribus tunc, atque medullis,
 Te geminis oculis prorsus & anteferam,
 Dictaque conuincas Ascræi falsa poetæ,
 Liuiorem in sigulum qui figuli esse docet.

AD HENRICVM REGEM.

Qualis Alexander Babylona intrasse superbâ
 Concusso legitur Persidis imperio:
 Qualis inaurato visit Capitolia curru
 Et niueis olim Scipio vectus equis:
 Qualis & Augustus lagæam Octavius urbem,
 Serpente icta iacens cum Cleopatra foret:
 Intraſti tali nuper tua mœnia pompa,
 Sequana quæ bifido lenior amne secat.
 Hoc tamen inter te & ductores discrepat illos,
 Regna quod haud vlla cade cruenta tenes.
 Illis per strages, & funera mœſta cadentum,
 Sanguinea necnon gloria parta manu est.
 At quanto melior pax tristi candida bello,
 Ante illos tanto dignus es ire Duces.
 Iam natis, Henrice, & amata coniuge felix,
 Edidit en geminos quæ tibi fœta mares.
 Quæ geminas etiam forma præſtante puellas,
 Herede hinc Valesij ne domus orba ruat.
 Numen habes ipsum iuſta argumenta colendi,
 Tot capis effuſa munera cuius ope.

AD ILLVSTRISS. MAGISTRV M
 equitum Annam Mommorantium.

Nostri, quædo aberas, sunt paſſi incômoda multa,
 Et rapuit Francas hostis inultus opes.
 Iam tua reſtituat præſentia, maxime ductor,
 Te procul amiſſum quicquid agente ſuit.
 Quanta ſit experti bello ducis exere virtus,
 Magni, qui populos, inter & eſſe, regant.
 Ardua promittit de te ſibi Gallia tota,
 Spes patriæ ſou eas ô precor, Anna, tuæ.
 Pro te polliceor, ſperatis plura repones,
 Iam tua ſtrenuitas pignora multa dedit.
 Dum rapidis Rhodanus, latis Padus inſluet vndis
 In mare, erit ſama teſtis vterque tuæ.

AD ILLVSTRISS. PRINCIPEM
 Cardinalem Guſſum.

Regia nobilitas, virtus, & gratia lingue,
 Floricomans quanta eſt cunq; inueta capax:
 Sedem in te vnanimes ſibi delegere cupitam
 Carle Lotharingæ gloria rara domus.
 Vtq; nihil deſit, quin omni ex parte beatus,
 Perfectus numeris quin habere tuis:
 Corporis ipſius ſilum, & procera figura,
 Immenſæ te & opes, & ſacer ornat honor.
 O iuuenem (modo enim quinta eſt tibi Olympias æta)
 Vix dare cui poſſint ſecula noſtra parem?
 c. iiij.

AD P. CASTELLANVM
Pontif. Matifconum.

Optime Pontificum, triplicis doctissime lingua,
Quiq; Matifconum pastor ouile regis:
Verborum anne tuorum est si intercepta securis
Regnator Franci maximus ille soli:
Aurea lingua tua hac, veluti sit muta, silebit?
Vena exundantis nec fluet eloquij?
Ah ne ferre velis in publica commoda natam
Et vocem torpor segnitieque premat.
Henricum Regem monitis ast instrue blandis,
Et face ut Aonidum sacra benignus amet.
Credere mihi, meriti celebrabunt huius honorem
Qua Parnassum habitant atque Heliconæ Deæ.
Indictum arguti nec te patientur olores,
Sequanica ad ripas qui spatiantur aquæ.

AD MICHAEL. HOSPITALIO
Senatori Parisiensi.

Pythagoræ doctrina monet nos sæpe renasci,
In diuersa animas corpora & ire vagas.
Id si credibile est, sophia neque fabula prisca
Irrita fallaci decipit historia:
Qui fuit antè animus Flacci, nunc corporis hospes
Non abs re dici sit potius esse tui.
Sermones per humum repentes (inquit ut ille)
Nam quoties scribis, Pythagoræa probas.

sicq; representas Flaccumque imitaris ad vnguem,
Hoc ut Flacci animus viuat in hospitio.
De scriptis loquor, es quoniam non cetera Flaccus,
Nec de Epicuræa porcus obesus hara.
Sed pius, & Christi syncerum dogma professus,
Quo sine vitalis vita nec esse potest.
At lepor eloquij, Venus & Venusina, Michael,
Iudice me, scalamo est ecce renata tuo.

AD IOACH. AGATHIO
Fauiæ, Cænobiarchæ.

Sit nisi compertum quanto deuinctus amore
Sim tibi, quam soleas rebus adesse meis:
Non equidem te Agathi iugi exercere labore,
Tantum onus hisq; humeris imposuisse velim.
Atqui cum alter ego fidus dicatur amicus
Esse, ferè quo nil suauius esse potest:
Non secus ac si sim præsens, ubicunque locorum es
Esse mihi videor, spe neque decipior.
Hoc est cur eadem tibi sæpe iniungo molestus,
Qua mihi præsentem perficienda forent.

AD GOTH. LOPINIO AMBASIANO.

AEstibus his Iuli, sese quibus arida tellus
Findit, & Icarus perfurit igne canis:
Qua Gothofrede domo, quibus aut defenderis vmbria?
Aut qua te riuus frigerat vnda suis?

*ut rapidum possis hunc delinire calorem,
 Morborum occultas & releuare vias?
 Nam quo te affectu, quo te complector amore,
 (Sic decet, ingratus forte nisi esse velim)
 Formido ne te iuuenem mala fratribus addant
 Fata, nec incolumem longius esse sinant.
 Illis sufficiat fratres rapuisse, nec ultra
 In te, qui superas, tela cruenta parent.
 Ablatum sed quod venturi est fratribus aui,
 Id tibi cum multo fœnore restituant.*

IN DE GILLERMO DVMANIO.

Dumanus noster Musis tam deditus olim,
 Prona Medusæo mersus & ora lacu:
 Nunc enses, & equos, & martia spicula tractat,
 Nec latere abscedit bellipotentis heri.
 Quinetiam blandis assuetas cantibus aures
 Terribili tonitru machina ahena ferit.
 Quid rerum posthac fieri non posse putemus,
 Cum studia abiiciat Musica Dumanius?
 Iam se gryphes equis iungant, damæq; Molossis,
 Contiguos metuat tuta nec agna lupos.
 Auri ô sacra fames, & habendi insana libido,
 Quam clara interdum subruis ingenia?

IN AD GILLERMVM BVCCETEL-
 lum Salsq; dominum.

Bvccetelle, tuum nisi tibia læsa Macrinum
 Impediat, mœstum detineatque domi:

*Regali tibi nunc degat Vicinus in Aula,
 Afflecta sit mensa continuusq; tua.
 Et tecum flores Musarum excerpit amœnos,
 Atque poetarum scripta diserta legat.
 Fata vetant, morbusque grauis qui deprimit ægrum,
 A vestro & miserum cogit abesse grege.
 Interea tamen illius memor esse memento,
 Atque optare, breui fiat ut incolumis.
 Sic tu, vxor, nati longum valeatis, & Alba
 Spina tuus videat non nisi læta gener.*

IN AD HENRICVM REGEM.

Est solis rapido feruore notabilis annus,
 Quo successisti, Rex generose, patri.
 Quid causæ esse putem? nisi si Titania Lampas
 Se tibi auct radijs insinuare nouis?
 Atque explere suum flammis fulgentibus orbem,
 Mensuram imperij signet ut illa tui?

IANO BELLAIO CARD. AMPLISS.

Dum properas Regis iussu contendere Romam,
 Clauigerique sacrum limen adire senis:
 Heu quam pene tuo Macrino flamina rupit
 Net qua lanifico pollice fata soror?
 Essent fessa graui quanuis mea lumina morbo,
 Querebant vultus attamen illa tuos.
 Arida inhærebat quanuis hæc lingua palato,
 Bellaj mihi erat nomen in ore tamen.

*Gratia sit superis, qui me eripuerunt periclo,
Quas tibi, ut aspiciam, vaticinamur opes.
Sospite me sospes triplici cingere tyara,
Paulus & Indigetes tertius inter aget.*

AD EVDONEM COL-
lignium Card. Ampliſſ.

NE torpere, Eudo, pigro me rere verno,
Vestra quod absentem dictitet Aula diu.
Noctes atque dies nam quā me cogito posim
Tollere humo, & ferri docta per ora virum.
Pieris ideo iuuat impallescere chartis,
Pindarica numeris dedere meque lyra.
Inueniere quibus tu crebro, & auunculus ille
In Francos qui equites iura magister habet.
Rege sub Henrico patriæ qui publica curat
Commoda, & hostiles deprimit arte minas.
Nemp̄ meos donec vegetabit spiritus artus,
Eudo, illum extollam carmine teque meo.
Laudibus & meritis Salmonij pagina iunget
Vos, nexu sanguis quos propiore ligat.

AD PHILIPPO COSSEIO EPISCOPO
Constantien. magno Eleæmoni.

Tityron è syluis Mæcenas duxit ad urbem,
Augusto notum primus & esse dedit.

*illius meriti fuit haud in gloria merces,
Et Mæcænatem postera secla canunt.
Nam quia Virgilio fauit, sacrosque poetas
Iuuat, adhuc hodie est multus in ore virum.
Tu quoque qui Regis dispensas munera, Coffei,
Diuisa nutris & stipe vulgus egens:
Adsisit cum Rex diuinis cernuus aris,
Alternas iuxtim fundis & ore preces:
Commendare pios illi ne sperne poetas,
Ingenua & claros quotquot in arte vides.
Quis melius faciet quàm lingua insignis utrâque,
Omnigena mystes & celebrer Sophia?
Iam tibi molitur condignos fama triumphos,
Spargere auet toto nomen & orbe tuum.
Iam Mæcænatæ titulis præferre laborat,
Duxerit etsi atavis Regibus ille genus.*

AD REMIGIVM RVFVM
Canonicum Turonensem.

SIC superes seros longæui Nestoris annos,
Incolumis membris, viuus ingenio.
Ingenuas discat sic Carbo Antonius artes,
Ex chara tibi qui, Ruse, sorore nepos.
Desine de misera posthac me obtundere mula,
Compositos nescit quæ glomerare gradus.
Terrori leuibus solita est quæ sæpius umbris,
Rauci sono strepitu vel properantis aqua.

*Verberat erectis quæ subdola calcibus auras,
 Glabrum Vterum quoties cingula dura ligat.
 Hanc mula scabiem tanti ne feceris, oro,
 Nostra Ut propterea nutet amicitia.
 Irrita Ut effundas in Ventos Verba, tuumq;
 Macrinum immodicis quæstibus Vsq; neces.*

AD M. ANTONIVM FLAMI-
 nium poetam elegantiss.

NON mirabilibus caruere hæc tempora monstris,
 Te pariunt hominem nanque ea tergemini.
 Flaccus, Aristoteles, Cicero sunt, Marce, renati,
 Qua primum enixa est te tua luce parens.

DE PAVLO IOVIO HI-
 storico disertiss. Iocus.

Vitam, Paule, meam scripses, si mortuus essem,
 Doctorumque hominum me numero adiiceres.
 Pace tua liceat Verum mihi dicere, tanti
 Historiis non est me celebrem esse tuis.

ILLVSTRISS. PRINCIPI
 Card. Cusio.

ESS E aliquem Regi cum quo consultet amicum,
 Curæ & participem quem velit esse suæ:
 Iam inde à temporibus solenne est, Carole, prisca,
 Cum terra Heroas Semideosque tulit.

*sic pius Aeneas fidum delegit Achatem,
 Patroclumque sibi Theſſalus Æacides.
 Sic & Alexandro bellaci Ephæstio charus,
 Augusto Thuscis Regibus ortus eques.
 Rex quoque te cunctis Henricus pratulit Vnum,
 In tacito cuius condant operta sinu.
 Qui cum etiam curas Vtrò communicet omnes,
 Seu belli tractet seu facienda domi.
 Percipiat Vestrum fractis ô Marte Britannis
 Consilij fructum latus Vterque sui.*

AD IANVM OLIVARIVM
 magni Cancell. primogenitum.

IAne, tua Vis de genitura scire quid aiam?
 Protogonus qui sis, es quoque Calligonus.
 Hac tibi diuersa ratione Vocabula quadrant,
 Calligonum nam sors, Protogonum ordo facit.

AD IAC. HVRALTVM
 Vibraia Dominum.

NON Huralte queam grates persolvere dignas
 Tot meritis Vinctus, parq; referre pari.
 Quod fecisse tamen nequit imbecilla facultas,
 Hoc desyderij copia sola facit.
 Sume igitur pro re vir mansuetissime mentem,
 Hoc summum necnon pacto imitare Deum.

*Summum imitare Deum, cuius tibi notio grata est,
Qui, quàm dona, magis pendere vota solet.
Exiit hinc illud verbum memorabile, placat
Thure carens salsa numina sancta mola.*

AD FRANC. OLIVARIVM
magnum Franciæ Cancell.

Dicite io, rursum florescit Palladis arbor,
Et solita fructus fertilitate refert.
Pax cum iustitia placida sunt fructus Oliuæ,
Quo fructu quidnam letius esse potest?
Iustitia regnant diuino munere Reges,
Pace vigent vrbes, rura colonus arat.
Pacem ergo quicumque & amant, & iura verentur,
Exultent horum conualuisse ducem.
Aduentu Franciscæ tuo conspeximus Aulam
Abdere letitiam non potuisse suam.
Amplexu Rex quinetiam testatus amorem,
Chara reuelauit quàm sibi Oliua foret.
Et merito regni nam vis te nititur vno,
Restitui laso qui sua cuique iubet.
Vine precor, sic iustitia & rege Celtida gentem,
Henrico vt renoues aurea secla tuo.

AD IANVM OLIVARIVM
magni Franciæ Cancell. filium.

AEtate hac decimū modo quæ vix attigit annū
Ingenij iam spes maxima Iane tui est.

*Te siquidem sacris Vltro indulgere Camænis,
Linguarumque coli cognitione iuuat.
Mirifica quin & iam præditus indole doctos
Vnice amas, blandoque obuius ore rogas,
Quid veniantq̃, nouiq̃, quid Africa portet, vt aiunt,
Te fautore egeant patrem apud anne tuum.
Esse voluptati quoniam succurrere dignis,
Et recreare tua quos potes, inquis, ope.
Hunc morem puero tam comem, tamque benignum
Esse tibi locuples nempe ego testis ero.
Vtpote quem patri non commendare frequenter
Es veritus, quoties res ita nostra tulit.
Huc adiunge tuus tibi quod Sanellius istis
Charior est oculis, te redamansque docet.
Virtutum proin posco Deum incrementa tuarum,
Vtq̃ in maius eas sospite patre vehat.*

AD ADRIANVM DRV-
sum generum suum.

Huius spero equidem fore vt editione libelli,
Intendas animum Druse Adriane tuum.
Instar quippe patris cum sim tibi, tu mihi nati,
Sit festa & tecum iuncta Susanna face:
Maxima qua natu, & natorum prima meorum
Hæret mi penitis intima visceribus:
Non poteris nostras ita non curare Camænas,
Fœtura ingenij sint velut ipsa tui.
Sponte sua sed equo currenti si addere calcar
Profuit, oro rei huic Druse Adriane vaca.
d.i.

AD MARGARITAM VALESIAM
Henrici Regis sororem unicam.

Voluimus assidue numeris quibus, aurea Nympha,
Lucida tollamus nomen ad astra tuum.
Sed Reginarum minime praeconia debent
plebeiis vates trita referre modis.
Dum tantum agresti Maro ludere norat auena,
Duntaxat pecudes, pascua carmen erant.
Ast ubi praeclaris est redditus artibus ingens,
Detonuit Reges, praelia & alta Ducum.
Debilis ingenij nisi sit mens conscia nobis,
De te aliquod magnum condere tentet opus.
Iudicat at satius de maiestate filere
Nympha tua, quam nec digna, nec apta loqui.

AD PIVM LECTOREM.

Sunt scriptorum aliqui metuentes vocibus uti
usurpare solet quas pia religio.
Trita quaeque sacra cum res diuina sit ade,
Ad verum & quoties soluimus ora Deum.
Oblectat teneras istorum an suauius aures
Iuppiter, & tripodes, Orgia, & Eumenides:
Quam Maria, et Christ^{us}, baptisma, Ecclesia, et hymn^{us}
Quae nostris soliti saepe iterare modis?
Ista superstitio sanctis à vatibus absit,
Quos renouauit aqua purificante fides.
Quantum ad me, ut nō hac praepostera opinio mentem
Infatuat, supplex te rogo Christe, meam.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΛΩΝΙΟΝ ΜΑΚΡΙΝΟΝ ΤΟΝ ΠΡΟΦΑΝΕΣΑΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗΝ.
Ζαλμώνιον Μακρίνον τον προφανέσατον ποιητήν.

Μύθος ἀμαρτωπῆς πολυίδριος ἔστιν Ομήρου
Ἀγιδόχοιο κόρης τὰς ἑλικωνιάδας.
Μακρίνος δ' ἔχ' ἥπλον ἑὴς μελιπλόου ἀνδρὸς
Λαμπρὸς νυῖ μόλπῳ, δεικνύσ' ἐπισαμῆως
Μνημοσύνης πάρεδρον καθαρὸν γένος ἑμὲν ἀκραφνέ,
Πᾶν ἰθὺς μαρμαρυγῇ τριάδοι.
Ἡ πόρφα δρυὸς μυστήρια ἡσ' ὁ θεὸς ἡσ,
Τῆς θεομυσώης, ἄσμασι νητεύεσι.

Latine sic,

Mendax apprimè docti Ilias inquit Homeri
Natas esse Iouis magni Heliconiadas.
Macrinus sed enim clarus quoque carmine, monstrat
Purum Mnemosynes axis in arce genus
Æternæ Triados splendori assistere puro,
Sydera torquenti proximum & esse Deo.
A quo illustratus sophiæ mysteria sacra
Persibus excultis veriloquisque canit.

d. ij.

MICHAEL. HOSPITALII SENATORIS
epistola, Ad illustriss. Princ. Annam Esten-
sem, Ducis Ferrariæ filiam.

Accepi dubiis primum rumoribus, egram
Decubuisse toro paucis te, Virgo, diebus.
Post eadem narravit Ecrenaius minoris qui
Cœnanti panes & pocula rara ministrat.
Quem tu lectica digitum discedere nunquam,
Officiòque alios dicebas Vincere. Sed tum
Is mihi narravit, cum planè febris abisset.
Quæ si Venturi fuerat prænuncia partus,
Nemo vicem doleat matris quandoque futura.
Næ tu quicquid erat morbi æqua mente tulisti.
Quamquam prodiderint citius te pondera ventris,
Quàm tua Virgineo vox interclusa pudore.
O, si stirpe tua festinus nascitur infans,
Qui latè patriis virtutibus impleat orbem:
O, qui tum risus, & quæ communia vobis
Gaudia: qui risus maternis atque paternis
Vnde genus duxisti, auis auis que duabus?
Quæ tamen immodica verear ne fortè laborent
Letitia. quid enim contingat latius ipsis?
Quidne rogent potius caelestia numina? Verùm hæc
Fata gubernabunt: tu perge placere marito,
Quod bellè facis, amissasque resumere vires.
Et si fortè vacat, cum vel regalibus ille

Officiis distractus abest, & publica curat,
Aut sublimis equo media se exercet arena,
Et modo proripuit se carcere fulminis instar,
Ac mucronata suspensum æs traicit hasta:
Aut equitis valido thoracem verberat ictu:
Lignea dissiliunt magno fragmenta fragore:
Næ sit hebes ferrum, pulmonibus hæreat imis:
Aut strictas acies medio concurrere campo,
Et miscere docet collatis prælia signis.
Interea tu Virginibus secede relictis
In secreta domus penetralia, ne quis honestis
Officiat studiis interpellator iniquus.
Et libros tractare, libros versare memento.
Quod mihi te medio memini promittere cursu,
Montibus Allobrogum mediis, qui vertice celso
Terrebant comites patria simul vrbe secutas.
Quàm tum quàm veriti sumus, ut te, Virgo, recentem
Pinguibus Italiæ cultis fastidia nostri
Præciperent agri. qualique ea prima fuisset
Visa loci species, reliquam sic esse putares.
Sed postquam Rhodani superata fluminis vnda,
Incipiunt ubi paulatim mitescere colles,
Pinguia felicitis deuenimus æquora campi,
Sperasti melius, melius sperauimus ipsi,
Te non inuitam nostris appellere terris.
Scis ea quæ sunt mense Decembri deinde secuta.
Quæ potuere breui charos abolere parentes:
d. iij.

Et desiderium patriæ permittere ventis.
 Nunc ubi vir tuus est ibi patria. Verum age, visa
 Est qualis Regina tibi, cui Gallia matrem,
 (Hoc similes ambæ) patrem dedit Itala tellus.
 Gallia bellipotens generosum utrique maritum,
 Regem illi, tibi progenitum de sanguine Regum.
 Ecquæ visa tibi facies, qui sermo loquentis?
 Non, quæso, introitus faciles adeuntibus illam?
 Non & congressus placidi, mellitaque verba?
 Denique non tanto mulier condigna marito?
 Quæ tibi visa, decus Francorum & gloria gentis
 Illa micans veluti nocturnum sidus, alumna
 Palladis, atque nouem Musarum regia Virgo
 Sanguine materno Regis tibi iuncta Loisi,
 Vnde genus parvò trahitis? quid, mite puellæ
 Ingenium, sedes & honesta in fronte pudoris,
 Vox sedata, suavè sonans oratio, melle
 Dulcior? hac non visa tibi, non visa referre
 Immortale aliquid, nostrumque excedere morem?
 At vos caelestes animæ, quibus integra semper
 Virginitas placuit, viduòque recumbere lecto:
 Ah finite hanc, finite hanc aliquando nubere, diuæ.
 Ut pulchros similisque sui pulcherrima Reges
 Producat: nimium hac, nimium iam tempore longo
 Parte laboramus, nimium stat regia paucis
 Francorum soboles, melius quæ repleat orbem:
 Et dominos Asia longinquas mittat in vrbes,

Non, si dulcis amor natorum & coniugis, illam
 Distrahet à vobis aliquantum, non tamen imis
 Visceribus penitus defixas eruat Vlo
 Tempore, primus honos Musis, postremus & illis
 Semper erit, primique placebunt semper amores.

Ergo pares studiisque, paræque ætatibus ambæ,
 Vobis est quoties data copia, viuitis vna,
 Et longas sermone aliquo traducitis horas
 Docto, atque ex veterum diuinis fontibus hausto.
 Raras illa sui dotes imitata parentis,
 Cui Regum nullus doctrina præstitit vnquam.

At tibi nec desunt exempla domestica, quæ te
 Quauis cessantem, tardamque impellere possint.
 Nam genitore tuo, cum nemo publica curet
 Gnauius, imperiique sui res ipse ministret
 Tam bello quàm pace, tamen sibi prouidus horas
 Seponitque dicata legendis tempora libris.
 Nec minor in patruo viget huius gloria laudis,
 Sed tantum hos meminisse potes. nam utrumque remouit
 Conspectu fortuna tuo, ne cernere posses.
 Summisitque alium, tua ne vestigia tardet,
 Purpureæ magnum cui regia vestis honorem
 Roma dedit, dedit ad laudem quod & amplius esset,
 Cognomen sapientis in ipso flore iuuentæ.
 Ille tibi primos stimulos admouit amoris
 Insolitos, fratremque suum tibi fœdere iunxit
 Perpetuo, fratrem audita virtutis amantem.
 d. iiij.

*Pro quo iucunda nunc consuetudine Vita
Usque tua fruitur, tuq; illius. hæc tibi nata
Sunt exempla domi, vel post adscita marito.*

*Sed poteris tibi commodius proponere nullum,
Quam tibi te, si præteritos reminisceris annos,
Atque exantlatum puerili ætate laborem.
Quem sit turpe nimis tibi nunc melioribus annis
Proicere, atque aliò quouis traducere mentem:
Pigritiaq; notam populo culpante subire.
Nam frustra, mihi crede, torum, lectosque iugaleis,
Obsequium, vel blanditias causere mariti:
Et crebros aditus hominum, reditusque molestos.
Quales esse solent in tanti principis Aula.
Sexcentas legimus scripsisse poemata nuptas.
Scribendisue suos libris iuuisse maritos.
Adde virum facilem quòd habes, veræ quòd amante
Laudis: & armorum sicut bellique potentem,
Sic minimè iis, quas non puer edidicisset, iniquum
Artibus: hæc tu illum, cum maxima viderit in te
Ornamenta, putas qua tandem mente futurum?
Ut bona se nactum credet quibus ante carebat.
Id verò facile, & venientum excludere turbam,
Et sua cuique rei describere tempora. quod cum
Vulgò increbruerit, nemo volet esse molestus,
Eripiet nemo tibi quas seruaueris horas.*

*Ergo age, rumpe moras, alium nec differ in annū,
Dum liber curis animus vacat, ecce tumores*

*ventris longa ferent tenera fastidia matri.
Nascantur pueri, subito mutabis amores,
Mutabis studia, atque nouis exercita curis
Iamq; leges animo generos, dotisque puellis
Conficies. iam doctores morumque magistros
Conquires maribus, iam cura domestica totam
Eripiet tibi te, & redamantibus ocia Musis.*

*Si libet in paruis magnorum exempla tueri,
Quæ mihi nunc matrona domi est, quo tempore primū
Ad me venit: sic fidibusque ac voce canebat
Semper, ut omne aliud studium sordesceret illi.
Sed natis pueris Cytharas abiecit, & omne
Instrumentum artis varia ratione canendi.
Abiecit Græcæ quadam linguaq; Latine
Principia, audaci magnoque parata labore.
Quod tibi ne eueniat prudens vitare memento.
Nanque & Reginas, & regum sanguine cretas
Tangit amor natorum ex se, quem pectore toto
Experiare utinam paucis, o Virgo, diebus.
Attamen ut curam teneas studiumque librorum,
Quæ res vna potest & lucida nomen ad astra
Ferre tuum, & tristes animo depellere curas.*

ÆMICH. HOSPITALII SENATORIS
*Parisiensis epistola, Ad Salmonium
 Macrinum poetam gallum.*

Postquam salmoni me iussa haud mollia Regis
 Exciueri domo, sinisque & in oppida veni
 Italia, Boiis fundatæque mœnia Gallis,
 Non ego sum faciles expertus, ut antè, Camænas,
 Quod mihi sepe iocans dixisti, suavis amice:
 Nanque leues calamos poscenti ad ludicra quadam
 Carmina (tum vacuus curis ut fortè sedebam)
 Conclamant omnes simul una voce Camæna.
 Non hic, non hic mos Italis est vatibus, hospes,
 Aurea futilibus consumere tempora nugis.
 Ac leue nescio quid subitumque, operaq; minoris
 Non expectatis etiam componere Musis.
 Qua tu uti ratione soles, si fortè diem quem
 Subtrahere officiis toto communibus anno
 Est licitum, breuibus breue quod respondeat horis
 Contextens opus: inceptum ne maius omittas,
 Te reuocante forum iurati muneris usu.
 Arbitrio sint illa tuo, pro more locorum,
 Proque tibi vestra concessa tempore lege,
 Vnde nihil possis nimirum adquirere laudis.
 Ast Italis proprium semper fuit, estq; poetis
 Grandia moliri, maiorumque vltima rerum,
 Et studium atque operam claris impendere factis.

Vel cythara in manibus, vel tibia semper in ore est,
 Quæ superum laudes, & fortia facta virorum,
 Aut aliquid sublime ferunt ad sidera cantu,
 Quare si qua tuam titillat gloria mentem,
 Siquis amor laudis reliquus tua pectora pulsat:
 Ingredere hac, alia est via nulla petentibus arcem,
 Musarumque domos: hac te contendere oportet,
 Aut adytis templi, numeroque absistere vatum.
 Et simul intendens digitum quæ maxima natu
 Angustum monstrabat iter, plenumque laboris,
 Quod terra incipiens ima pertingere calos
 Vsq; videbatur, & ducere limen Olympi.

His monitis versare nouas in pectore curas,
 Et calamos cæpi raucum damnare sonantes,
 Iamque minorum velut esset fistula vatum
 Contemni: & fragilis sordescere culmus auena.
 At cytharæ sonus atque lyra, fidiūque videri
 Gratiior: & qui suaue cano testudinis exit.
 Atque ita vel dixi, vel sum mihi dicere visus.
 Pastorum calami, maiorum tibia vatum.
 Pan calamos habeat, cytharam formosus Apollo.
 Sic potero melius Mauortia condere bella
 Principis Henrici, resque illius ordine gestas:
 Sic potero decus in patriam laudemque referre,
 Sic capiti lauri foliis aptare coronam.
 Tum mihi nocturnas adimebat Pindarus horas
 De leuib; somnis, partemque ferebat Homerus,

Partem Virgilius, partem sibi Flaccus habebat.

Iamq; viam meditabar, & ardua scādere templa
 Calicola gentis: sed crura pedesque mouentem
 Librantemque manus, ars deficit ingeniumque,
 Rarior, aut nullus scribendi carminis usus,
 Gratiâque humanis veniens pulcherrima rebus.
 Quâ nunc aggrediar volitare per aëra pennis,
 Repere humi solitus, baculoque insistere gressum?
 Difficile est primis adfucta relinquere ab annis.
 Attramen omnia sum conatus, & omnia feci.
 Nec prius abieci, quàm non succederet ista.
 Nunc demum incipiens proprias agnoscere vires,
 Ad veterem redeo puerili more palastram,
 Proiectâsque nuces, & sparsos colligo talos.
 Hoc etiam quodcunque fuit, quod solus amabas,
 Et sine riuali, atque aliquid tamen esse putabas,
 Cetera collimans, re tantum lippus in vna,
 Amisi, nostræ solatia maxima vitæ.
 Nam si aliena valent sedandis carmina curis,
 Quantum posse putas, quæ nos confecimus ipsi?
 Artifici sua cuique placent: sed nulla sibi plus
 Indulget, plus chara sibi est, quàm natio datum.
 Nulla suos magis amplexatur simia fœtus.
 Hinc recitatorum genus illud in vrbe molestum
 Conducebat eos, qui non se audire grauentur,
 Dum recitant turpes facientia carmina rictus.
 Verùm ad me redeo qui dum noua iungere quero,

Amisi vetera & propria: in mediòque relictus
 Hæsi ridiculè spatio, summotus vtrisque.
 Ac mihi Cantabris, & quod persæpe Britannis
 Contigit ius patria qui ad nos venere relictâ,
 Maternum obliti sermonem vt tempore longo,
 Non tamen addiscant alienum: denique neutras
 Extrema possint ætate effingere voces.
 Sed quiddam medium linguis mistumque duabus
 Consiciant: quod non interpres soluat Apollo.
 Sic ego dum conor Romanos carmine vates
 Exprimere: & terra gradientia tollere membra,
 Altius effractis iacui turpissimus alis:
 Officiumque pedum amisi, Macrine, meorum.
 Nunc veluti puer, & modo natus inutilis infans,
 Incipio fari, & vestigia ponere disco.
 Quod mihi presentem si te fortuna dedisset,
 Tu regeres cursum, tu fingere verba doceres,
 Oblitis meliora reponens carmina nugis.
 Sed quoniam multis procul à te millibus absum,
 Scribe, tamen, cupidumque loquacibus instrue chartis.
 (Scis vt grata mihi tua sint longissima quæque)
 Scribe nec in nostrum reditum nos reice, nèue
 Sperne preces absentis, opemque rogantis amici.
 Da mihi in os quadam veluti pertenuia mansa:
 Pegaseumque meis labris infunde liquorem.
 Nanque potes, facilis ratio est, & certa viarum:
 Seu committis in hanc rectâ venientibus urbem:

*Sive magis placuit pergenti credere Romam,
 Bellaique deinde tui me sumere missu.
 Roma quotidie veniunt, qui pondera quanuis
 Ad nos magna ferunt, tu ne modò parce labori.
 Altera scribenti procedat, & altera rursus
 Pagina: dum centum deduxeris ordine versus.
 Si non fortè vacat, centum tamen elige in illa,
 Quæ tibi carminibus variis est condita sylua,
 Sylua Venusini respirans Vatis odores,
 Ac magni redolens Vnguenta Maronis, & eius
 Quem maturum annis paupertas depulit Vrbe,
 Paupertas magnis semper despecta poetis.
 Hoc mihi munus erit, sanctumq; & amabile, magnò
 Cum per se mihi munus erit, tum propter amicum,
 Mandabòque mea ventura in secula genti.
 Addam, quod nostros testetur carmen amores.
 Hoc dedit absenti Vates Macrinus amico:
 Absenti patria procul, in regione Padana.*

AD HENRICVM REGEM.

*Q*UO tu Henrice die prodisti in luminis auras,
 Regnum annis actis huc decem, & octo capis.
 Ultimus à Marte est sortiti is nomina mensis,
 Incelebrem posthac ne quis abire sinat.
 Tu medius fratrum, tu nominis huius es alter,
 Omen, crede mihi, nobile talis habes.
 Quid quod crescentis fers idem insignia Luna,
 Orbem nitentis continuare suum?
 omnia fausta cano, & signis interpretor istis,
 Esse sui Vatis Dij rata dicta velint.

AD MARGARITAM VALESIAM

unicam Henrici Regis sororem.

*S*I Deus est homini nōnunquā homo, dicier vt mos,
 Præsidio quoties est, aliūque iuuat:
 Cur vocitare Deam verear te, ô Regia Virgo,
 Ni pietas nostra id relligione vetet?
 Tu mihi quicquid adest regni, tu sceptrâ, Iouēmque
 Concilias, Regum das oculisque frui.
 Vxor cum natis dulce & mihi amabile regnum est,
 Quale tibi (saluo sortis honore) velim.
 Sors tua nam Diuū propè par natalibus, optat
 Sceptrigero vt nubas edita Rege viro.
 Quin potis es teda Regem facere ipsa iugali,
 Accipias quanuis stirpe minore virum.

